

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

te Maastricht, op 3 maart 1977.

Voorzitter P.J. van Nieuwenhoven, tot ieders genoegen weer genezen en voor de eerste keer in functie in het hernieuwde museum, opende de vergadering met enkele nostalgische woorden over de vroegere amateuristische museumjaren en gaf tevens blijk van zijn waardering over de groei van het museum naar een moderne aanpak.

Br. Thomas Moore Poels deed namens Br. Virgilius mededeling over de vorige vergadering door de heer Hensels meegebrachte cocons van een toen nog onbekende wespesoort. Br. Virgilius heeft deze wespen (larven) inmiddels gedetermineerd als *Eumenes pallarius*.

De larven blijken nog te leven en er bestaat goede hoop, gezien zijn vroegere ervaringen met dergelijke cocons, dat ze toch nog uit zullen komen. Tevens had hij ter informatie aan de leden nog 2 volwassen exemplaren meegegeven.

Vervolgens kreeg de heer J. ter Horst de gelegenheid de ruim 60 aanwezigen zijn belevenissen en gegevens uit Zuid-Afrika over te dragen door middel van een klankbeeld met mooie documentaire dia's.

Ruim 200 kleurendia's van landschap, bevolking, flora en fauna passeerden de revue, uitgebreid toegelicht, met op de achtergrond inheemse muziek.

Spr. reisde met zijn echtgenote gedurende 4½ maand door alle provincies van Zuid-Afrika, het pas onafhankelijk geworden thuisland Transkei en het kleine onafhankelijke koninkrijk Swaziland. Het klankbeeld was in drie hoofdstukken verdeeld: afstanden, verscheidenheid en tegenstellingen.

De reis werd ondernomen in de maanden mei tot en met september, dus in de winter en in de droge tijd. Tien natuurreservaten werden bezocht. In totaal

werden 15.000 kilometer met openbare vervoermiddelen zoals toeringcar, trein en vliegtuigen afgelegd.

De beelden toonden duidelijk de tegenstelling van het wonen in de steden en op het platteland. De heer en mevrouw ter Horst hadden Durban als standplaats. Deze slechts 150 jaar oude stad in het subtropische Natal is uitgegroeid tot een metropool van wolkenkrabberachtige gebouwen met een populatie van 1.036.000 zielen waarvan slechts 265.000 blanken.

De 333.000 Aziaten, die in Durban wonen zijn mede Indiërs, zowel Moslims als Hindoes. Moslim- en Hindoe-tempels zijn dan ook geen zeldzaamheden. Overal langs de stranden van de Indische oceaan van Kaapstad tot ten noorden van Durban - een afstand van ongeveer 1800 km, is het duingebied aangetast door bungalows en vakantiehuizen. In het bijzonder in de Kaapprovincie is de Nederlandse invloed goed merkbaar. Geschied- en bouwkundig zijn vooral de huizen in Oud-Hollandse en Kaapse stijl erg interessant.

Zuid-Afrika telt vele bergreeksen met toppen die ver boven de 3000 meter reiken en in de Zuid-Afrikaanse winter met sneeuw bedekt zijn.

De tegenstelling op het gebied van de bodem is eveneens enorm groot. Grote delen van het land bestaan uit droge gronden, steen- en bergachtig en uiterst erosiegevoelig. Daardoor kan slechts 10% van alle gronden voor agrarische doeleinden worden benut. In het sub-tropische kustgebied van Natal met een gemiddelde regenval van 1000 millimeter - voornamelijk vallend in lente en zomer - is men in 1853 begonnen met suikerriet te verbouwen en sindsdien heeft deze teelt een stormachtige ontwikkeling te zien gegeven en beslaat thans ca 340.000 ha. met een jaaropbrengst van 16 miljoen ton riet.

Naast suiker is de produktie van mais belangrijk als hoofdtoevoersel van de Bantoë. In het goede oogstjaar

1973 werd 10 miljoen ton mais geproduceerd, waarvan 2 miljoen ton werd uitgevoerd.

De teelt van druiven met als eindprodukt wijn, heeft sinds de tijd van de Nederlander Jan van Riebeeck, een ongelooflijke vlucht genomen. Per jaar produceren de wijnboeren in coöperatief verband 253 miljoen liter wijn! Water is voor Zuid-Afrika een kwestie van leven en dood, vandaar dat overal rivieren worden afgedamd om het water te kunnen vergaren in stuwwerken, die de steden van drinkwater moeten voorzien. In Natal is een groot aantal z.g. "bio-farms" verzezen, waarin kippen aan de lopende band worden gefokt. Een der bekende firma's produceert alleen al 300 miljoen kippetjes voor de diepvries per jaar.

De rijkdom aan minerale delfstoffen is onvoorstelbaar. 77% van de wereldgoudproduktie komt uit Zuid-Afrika en het land is de grootste diamantproducent ter wereld. Onmetelijke steenkoolvelden liggen nog op exploitatie te wachten.

Zuid-Afrika heeft de rijkste flora ter wereld. Meer dan 20.000 soorten wilde planten zijn er aangetroffen. Een keur van fraaie dia's werd vertoond o.a. Kaffirboom, Acacia, Aronskelk, Eucalyptus, Lobelia, Euphorbia, Protea, Hybiscus, allemaal bloeiend in de winter.

In de tien natuurreservaten maakte de heer ter Horst vele interessante foto's van de fauna, o.a. in het Krüger Nationale Park en het Hluhluwe Nature Reserve. Het eerstgenoemde natuurreservaat is zo groot als Nederland en België samen. Het 30.000 hectaren grote Hluhluwe-reservaat, opgericht in 1977, is vooral bekend om zijn vele neushoorns.

1997

Wat de olifant betreft vertelde de heer ter Horst dat het doden van deze dieren grote afmetingen heeft aangenomen.

In 1975 arriveerde meer dan 500.000 kg ivoor in Hongkong, het ivoorcentrum van de wereld, afkomstig uit Kenia, Oeganda, Tanzania en Zaïre. Dit

betekent dat op zijn laagst geschat in dat jaar 20.000 olifanten moeten zijn gedood. Veel soorten antilopen passeerden de revue en ook giraffen, Afrikaanse buffel, Wildebeest, Hyena en Leeuw. Verder Zebra, Wild varken, en enkele vogelsoorten.

Van elke diersoort vertelde spr. bijzonderheden over leefgewoonte, gewicht, snelheid en max. leeftijd.

Neushoorns worden veelal vergezeld door Koereigers, "Tick-bird". Deze vogels vangen de insecten die door de grote dieren bij het grazen worden opgejaagd. Deze kleine reigers werden in het Krüger Nationale Park ook veel bij kudden buffels gezien.

Ook de verscheidenheid in bevolking wist spreker goed uit te beelden. Interessante bijzonderheden bijv. over het Xhosa-volk, dat in Transkei leeft, werden gegeven. In 1857 heeft deze eertijds zo machtige stam, voorheen een bedreiging voor zijn omgeving, als het ware zelfmoord gepleegd door in een voorspelling te geloven, die niet uitkwam. Als zij al hun vee en de gehele oogst zouden vernietigen zouden op een bepaalde dag hun gestorven helden uit de dood opstaan. Zij vernietigden vee en oogst maar de opstanding bleef uit. Een ontzettende hongersnood was het gevolg, die dit Xhosa-volk bijna geheel vernietigde. Ook het dagelijkse leven in de kralen van de Zoeloes kwam ter sprake. Ze wonen primitief in ronde lemen hutten met bedekking van Tambookigras. Hun levenswijze vormt een ingewikkeld patroon van strenge stamwetten en taboes, bijgeloof en legenden. Tenslotte de struisvogelfarms: op de uitgestrekte grasvlakten om en bij Oudshoorn in de Kaapprovincie lopen enkele duizenden gekweekte struisvogels. Ze leven van plantaardig voedsel, in hoofdzaak klaver en gras. Men heeft hier het nuttige met het aangename verenigd door de farms open te stellen voor bezoekers, die dan omelet en vlees van struisvogels kunnen eten.

Een serie fraaie portretten van allerlei typen van de inlandse bevolking besloot de reeks.